

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Manole Dumitru, reprezentat de avocatul Frecauțan Marina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Manole Dumitru împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Bahor-Lux” cu privire la încasarea contravalorii produsului, penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015 prin care a fost admis apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Bahor-Lux” casată hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 18 iunie 2014 și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea fost respinsă,

c o n s t a ț ă :

La 04 februarie 2014, Manole Dumitru, reprezentat de avocatul Frecauțan Marina a depus cererea de chemare în judecată împotriva SRL „Bahor-Lux” cu privire la încasarea contravalorii produsului, penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în urma tranzacției de vânzare-cumpărare din 09 martie 2012 a procurat de la SRL „Bahor-Lux” cabina de duș de model TS8009-lm, cu dimensiunile 1700x850x(450) 2100 mm la prețul de 12 259,55 lei.

Susține că reclamantul că în momentul instalării cabinei de duș, a depistat un șir de neajunsuri, iar în consecință a constatat că bunul procurat nu corespundea cerințelor indicate în instrucția de însoțire, fapt care denotă nerespectarea de către vânzător al prevederilor art.8 al Legii privind protecția consumatorilor nr.105 din data de 13 martie 2003, în conformitate cu care vânzătorul este obligat să se asigure că produsele oferite spre comercializare sunt inofensive și corespund cerințelor prescrise sau declarate.

Astfel, menționează că la 11 mai 2012, 04 octombrie 2013 și 21 noiembrie 2013 s-a adresat către SRL „Bahor-Lux”, cu reclamații solicitînd restituirea valorii produsului, însă careva măsuri în acest sens nu au fost întreprinse.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art. 5, 18, 32 alin. (1) al Legii privind protecția consumatorilor.

Solicită încasarea din contul SRL „Bahor-Lux” în beneficiul său a contravalorii produsului în sumă de 12 259,55 lei, penalității în sumă de 110 335,95 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 18 iunie 2014, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat din contul SRL „Bahor-Lux” în beneficiul lui Dumitru Manole contravaloarea produsului în sumă de 12 259,55 lei și penalitatea în mărime de 110 335,95 lei, în rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate. Totodată a fost încasat din contul SRL „Bahor-Lux” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3 677,86 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015, a fost admis apelul declarat de către SRL „Bahor-Lux” reprezentat de avocatul Nogai Veaceslav, casată hotărîrea primei instanțe și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 04 ianuarie 2016, Manole Dumitru, reprezentat de avocatul Frecauțan Marina a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, susținînd în acest sens că concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii și rezultă din aplicarea eronată a prevederilor legale.

Astfel, cu referire la hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica aplicării legislației în ceea ce privește protecția consumatorilor la judecarea cauzelor civil nr. 7 din 09 octombrie 2006, indică că instanța de apel neîntemeiat a reținut drept temei de casare a hotărîrii primei instanțe și respingerea acțiunii lipsa acordării termenului de garanție pentru produsul, or, lipsa garanției urmează să fie interpretată în favoarea consumatorului, cu atît mai mult că SRL „Bahor-Lux” intenționat nu a acordat garanție produsului procurat, cunoscînd că acesta este defectuos.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 04 ianuarie 2016, împotriva deciziei din 04 noiembrie 2015, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu motivele recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pe parcursul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine faptul că la 09 martie 2012, Manole Dumitru a procurat de la SRL „Bahor-Lux” o cabină de duș de model TS8009-1m, cu dimensiunile 1700x850x(450) 2100 mm, la prețul de 12 259,55 lei.

Tot actele cauzei atestă că după depistarea unui șir de neajunsuri, la data de 11 mai 2012 Manole Dumitru s-a adresat către SRL „Bahor-Lux” cu o reclamație, solicitînd remedierea defectelor depistate la cabină de duș menționată.

Ulterior, la data de 04 octombrie 2013 și 21 noiembrie 2013, Manole Dumitru s-a adresat repetat către SRL „Bahor-Lux”, cu reclamații solicitând remedierea defectelor, iar în continuare invocând faptul că problemele depistate nu au fost înlăturate, Manole Dumitru a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Bahor-Lux”, solicitând încasarea contravalorii produsului în sumă de 12 259,55 lei, penalității în sumă de 110 335,95 lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, dispunând încasarea din contul SRL „Bahor-Lux” în beneficiul lui Dumitru Manole contravaloarea produsului în sumă de 12 259,55 lei și penalitatea în mărime de 110 335,95 lei, în rest respingând pretențiile din acțiune ca fiind neîntemeiate.

Judecând apelul declarat de către SRL „Bahor-Lux” instanța de apel a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând hotărârea primei instanțe și adoptând o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În susținerea soluției date instanța de apel a reținut faptul că intimatul Manole Dumitru a depășit termenul de adresare de 12 luni prevăzut de Legea privind protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003 și Hotărârea Guvernului 1465 din 08 decembrie 2003 și nu a demonstrat cu probe concludente și pertinente că în termenul stabilit de legislație, el s-ar fi adresat către SRL „Bahor-Lux” cu o reclamație, iar acesta i-ar fi refuzat în satisfacerea pretențiilor.

Suplimentar, instanța de apel, cu referire la prevederile art. 148 alin.(1) CPC, care reglementează dispunerea efectuării expertizei, a reținut că la materialele cauzei nu au fost anexate careva probe care ar confirma existența cărorva defecțiuni, iar faptul că mânerile de la uși nu corespund modelului cabinei de duș de model TS8009-1m, clamele care fixează cutia și cauciucurile ce nu permit trecerea apei lipsesc și nu funcționează scurgerea apei, nu au fost confirmate prin careva probe concludente și pertinente. A observat, totodată, faptul că unele defecțiuni, cum ar fi nefuncționarea scurgerii apei, nu poate fi pusă pe seama SRL „Bahor-Luâx”, dat fiind faptul că nu a fost demonstrat precum că acest defect se datorează anume calității produsului vândut.

De asemenea, instanța de apel a menționat că potrivit art. 10 alin.(5) a Legii privind protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003, consumatorul după expirarea termenului de garanție, poate pretinde vânzătorului, prestatorului remedierea sau înlocuirea gratuită ori restituirea contravalorii produsului, serviciului care nu pot fi folosite potrivit scopului pentru care au fost vândute, ca urmare a unor vicii ascunse apărute pe durata de funcționare a acestora.

În această ordine de idei instanța a statuat că nu poate fi luată în considerație nici faptul că mânerile de la uși nu corespund modelului cabinei de duș TS8009-1m, clamele care fixează cutia și cauciucurile ce nu permit trecerea apei lipsesc, or, la procurarea cabinei de duș, Manole Dumitru nu a înaintat careva pretenții de acest gen, respectiv ni poate fi invocată prezența cărorva vicii ascunse.

Instanța de recurs constată, însă, că interpretarea dată de instanța de apel este una greșită, fapt ce rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, inclusiv în limitele temeiurilor și pretențiilor care au generat apariția unui astfel de litigiu, precum normele de drept ce reglementează acest aspect.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii

în primă instanță. Verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În situația dată, reieșind din specificul acțiunii, instanța de recurs consideră că la judecarea cauzei era necesară verificarea legalității hotărârii primei instanțe, cât și obiectului litigiului atât în baza argumentelor invocate de părți ai procesului, cât și conform cadrului legal ce guvernează raportul juridic supus judecării.

În acest sens, se va remarca că unul din argumentele, asupra cărui a insistat Manole Dumitru pe parcursul judecării cauzei în instanțele ierarhic inferioare este faptul că lipsa acordării termenului de garanție pentru produsul înstrăinat, contrar susținerilor apelantului, nu constituie temei pentru respingerea acțiunii, deoarece circumstanța menționată urmează a fi interpretată în favoarea consumatorului, dacă deficiențele produsului au apărut pe parcursul a 2 ani de la data procurării lui.

Instanța de apel, însă, fără a intra în esența acestui argument și fără a supune verificării argumentul dat în raport cu prevederile legale sub imperiul căror urmează a fi judecat prezentul litigiu, a reținut că reclamațiile cu privire la soluționarea defectelor depistate la produsul procurat - cabina de duș de model TS8009-1m, au fost înaintate de către Manole Dumitru peste termenul de 12 luni de garanție a produsului, referindu-se în acest sens la prevederile Legii privind protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003, publicată în Monitorul Oficial nr. 126-131 din 27 iunie 2003, pe când, în acest caz, cu privire la raportul juridic dedus judecății urma a fi atrasă incidența dispozițiilor aceleiași Legi cu modificările și completările introduse prin Legea nr. 140 din 28 iulie 2011, republicată în monitorul Oficial nr.176-181/513 din 21 octombrie 2011.

În aceste condiții, situația de fapt din cauză ar fi trebuit cercetată de către instanța de apel prin prisma Legii privind protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003, în forma în care aceasta era în vigoare la data soluționării reclamațiilor, respectiv în forma avută și la data judecării acțiunii în prima instanță și în faza apelului.

Astfel, reieșind din specificul acțiunii deduse judecării, precum și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor, alături de cele constatate, era indispensabil, de a verifica cerințele formulate prin prisma particularităților instituite de Legii privind protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003 cu modificările și completările ulterioare, scopul cărei este apărarea drepturilor și intereselor legitime ale consumatorilor.

Or, din reglementările cuprinse în art. 17 alin.(4) și (5) al Legii privind protecția consumatorului nr. 105 din 13 martie 2003 cu modificările și completările ulterioare, rezultă că în cazul în care producătorul nu a stabilit un termen de garanție pentru produsele de folosință îndelungată, consumatorul beneficiază de drepturile prevăzute la art.18 alin.(1) dacă deficiențele produsului au apărut pe parcursul a 2 ani de la data procurării lui.

Iar art. 18 alin.(1) și (2) din aceeași Lege indică că, remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită sau restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în cadrul termenului de garanție sau termenului

de valabilitate, deficiențe care nu sînt imputabile consumatorului, se face necondiționat de către vânzător, prestator într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării reclamației de către consumator sau în termenul stabilit prin contract. Dacă vânzătorul, prestatorul refuză să satisfacă reclamația consumatorului conform prevederilor alin.(1), ei sînt obligați să dovedească vina consumatorului în ceea ce privește deficiențele apărute la produsul vîndut, serviciul prestat prin expertiza tehnică efectuată de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legislația, într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data înaintării pretenției de către consumator. În caz contrar, ei sînt obligați să îndeplinească cerințele prevăzute la alin.(1).

În acest context instanța de recurs ține să menționeze că la materialele cauzei nu există probe care ar confirma efectuarea expertizei prin care s-ar fi dovedit vina consumatorului sau nevinovăția vânzătorului în ceea ce privește deficiențele apărute la produsul vîndut, din care considerente instanța de recurs este în imposibilitate de a se pronunța asupra temeiniciei refuzului vânzătorului în satisfacerea reclamației consumatorului și de a verifica legalitatea deciziei supuse recursului.

Drept urmare, instanța de recurs constată că și concluzia instanței de apel precum că unele defecțiuni depistate la bunul procurat de către Manole Dumitru nu pot fi puse pe seama SRL „Bahor-Lux”, dat fiind că nu a fost demonstrat că aceste defecte se datorează anume calității produsului vîndut, nu este una corectă, deoarece această afirmație este una incertă și declarativă, neavînd suport justificativ.

Această concluzie a fost fundamentată și pe faptul că, în cauză, nu s-a dovedit existența cărorva defecțiuni la produsul procurat de către Manole Dumitru, iar faptul că mânerile de la uși nu corespund modelului cabinei de duș de model TS8009-1m, clamele care fixează cutia și cauciucurile ce nu permit trecerea apei lipsesc și nu funcționează scurgerea apei, nu au fost confirmat prin careva probe concludente și pertinente.

Acest aspecte indică în plus la examinarea superficială de către instanța de apel a pricinii cu care a fost investită, or dispozițiile art. 118 alin. (5) CPC, acordă instanței judecătorești (judecătorului) dreptul de a propune părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor, fapt însă care a fost neglijat de instanță.

Într-o altă ordine de idei, pentru verificarea argumentelor invocate în cererea de chemare în judecată, cît și pentru soluționarea legală și justă a litigiului instant urma să țină seama de prevederile art. 148 CPC, care stipulează că, pentru elucidarea unor aspecte care cer cunoștințe speciale, judecătorul sau instanța dispune efectuarea unei expertize, la cererea părții sau a unui alt participant la proces, iar în cazurile prevăzute de lege, din oficiu și să dispună numirea unei expertize tehnice.

Mai mult că la caz a fost stabilit cu certitudine că prima reclamație a fost înaintată de către Manole Dumitru imediat după procurarea duș-cabinei la 11 mai 2012, iar intimatul SRL „Bahor-Lux” la data de 19 mai 2012 a remediat deficiențele apărute la produsul procurat și anume, la cabina de duș, aspect ce atestă că la bunul procurat de către Manole Dumitru au existat deficiențe.

Împrejurările menționate au fost lăsate, însă, fără apreciere de instanța de apel, pe când urmau a fi analizate în cumul cu alte probe materiale, întru judecarea justă a raportului juridic apărut în speță.

Astfel, la caz se constată că deși instanța de apel a admis formal apelul, aceasta nu

a pătruns în esența criticilor susținute de către apelant aduse împotriva hotărârii primei instanțe, fapt ce indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, ce guvernează raportul juridic în litigiu.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestui, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Distinct de cele arătate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Manole Dumitru, reprezentat de avocatul Frecauțan Marina.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 04 noiembrie 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Manole Dumitru împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Bahor-Lux” cu privire la încasarea contravalorii produsului, penalității și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Iulia Sîrcu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva